

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03

Кафедра менеджменту

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Менеджмент у туризмі»

з підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	24 Сфера обслуговування <i>(код і назва)</i>
Спеціальність	242 Туризм <i>(код і назва)</i>
Спеціалізація (за наявності)	- <i>(код і назва)</i>
Освітня програма	Туризм <i>(назва)</i>

Полтава 2020 рік

Укладачі програми:

Барибіна Я.О., доцент, доцент кафедри менеджменту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

Рецензенти програми:

Шуканова А. А., к. пед. н., доцент, завідувач кафедри географії та методики викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Оніщук Л. М., к. пед. н., голова Полтавської регіональної громадської організації «Обласний туристичний кластер».

Програму навчальної дисципліни
схвалено і обговорено на засіданні
кафедри менеджменту
Протокол засідання кафедри
від 15 травня 2020 р., № 10

Завідувач кафедри менеджменту, д. е. н.,
професор

_____ Л.М. Шимановська-Діанич
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:
Гарант освітньої програми «Туризм»,
к. е. н.

_____ Ю. В. Карпенко
(підпис)

ПОГОДЖЕНО:
Голова науково-методичної ради,
д. е. н., професор.

_____ Н. С. Педченко
(підпис)

КОРОТКА АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Менеджмент у туризмі» охоплює ключові теоретико-методологічні та практичні питання ефективного управління підприємствами та організаціями у сфері туризму. Основна увага при вивченні дисципліни приділяється ознайомленню з сутнісними характеристикам менеджменту та особливостям управління в туризмі на основі кращих європейських та світових практик.

Учебная дисциплина «Менеджмент в туризме» охватывает ключевые теоретико-методологические и практические вопросы эффективного управления предприятиями и организациями в сфере туризма. Основное внимание при изучении дисциплины уделяется ознакомлению с характеристиками менеджмента и особенностями управления в туризме на основе лучших европейских и мировых практик.

The discipline «Management in Tourism» includes key theoretical, methodological and practical issues of effective management of enterprises and organizations in the field of tourism. Students study the essence of management and features of tourism management. They study the best European and world practices.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Менеджмент у туризмі» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм» освітня програма Туризм, затвердженої наказом по університету від 22 березня 2019 р., № 60.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є фактори, сучасні тенденції, проблеми, перспективи, принципи управління у сфері туризму.

Мета дисципліни полягає у обґрунтуванні теоретичних положень з організації туристичного бізнесу, практичних особливостей функціонування та управління підприємств туристичної галузі; формуванні практичних навичок використання цих знань для прийняття управлінських рішень щодо управління функціонуванням підприємствами туристичної сфери підвищення ефективності їх діяльності.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні: здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (K04); прагнення до збереження навколишнього середовища (K05); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06); здатність працювати в міжнародному контексті (K07); вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми (K09); навички міжособистісної взаємодії (K12); здатність працювати в команді та автономно (K14); *спеціальні, фахові, предметні:* знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (K15); здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління. (K18); розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем (K22); здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (K24);

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми. В результаті освоєння дисципліни студент повинен: знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. (ПР02); застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології

обслуговування туристів (ПР06); організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки (ПР09); розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна) (ПР10); застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг (ПР12); проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття (ПР14); адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях (ПР18); виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання (ПР20); приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності (ПР21); володіти інструментарієм економічного аналізу ефективності використання ресурсного потенціалу туристичних підприємств та приймати обґрунтовані рішення щодо вирішення проблемних ситуацій (ПР24).

Навчальна дисципліна є обов'язковою.

Форма підсумкового контролю знань – ПМК.

ПРОГРАМНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Системологія туризму та сутність менеджменту

Тема 1. Сутність і зміст менеджменту туризму

Організаційно-управлінський процес у туризмі. Основні поняття й управлінські категорії туризму. Історичні й сучасні інструменти управління. Особливості менеджменту в туризмі. Основні поняття й управлінські категорії туризму: туристична послуга, туристичний продукт. Історичні й сучасні інструменти управління. Ринкова сутність туризму. Попит та пропозиція у сфері туризму. Особливості менеджменту в туризмі.

Тема 2. Розвиток менеджменту і туризму як сфер людської діяльності

Індустріальні відносини і менеджмент туризму. Розвиток менеджменту на етапі становлення соціального туризму. Розвиток менеджменту і туризму у другій половині ХХ ст. Сучасні детермінанти менеджменту туризму. Оптимальність наукових підходів менеджменту у управлінні туристичною діяльністю

Тема 3. Система менеджменту в туризмі

Поняття про систему туризму. Економіка і туризм. Екологія і туризм. Соціальне середовище і туризм. Політика і туризм. Технологія і туризм Міжнародне середовище туристичної діяльності. Керуюча підсистема (суб'єкт) управління в туризмі. Функції туристичних організацій. Регіональна політика у сфері туризму. Туристичні підприємства: туроператор, турпосередник. Обсяги роботи турпосередників. Фактори туристичної мотивації. Об'єкт управління в туризмі. Туристичний регіон як об'єкт управління в туризмі. Поняття про туристичний регіон. Туристичний регіон і туристичний продукт-місце. Наукові підходи до управління туристичним регіоном. Туристичні організації як об'єкт управління. Сутність діяльності туристичних організацій.

Тема 4.Управління внутрішнім і зовнішнім середовищем у туризмі

Внутрішнє середовище в туризмі. Цілепокладання в туризмі. Організаційні структури управління в туризмі. Поняття та типи організаційну структуру управління. Зовнішнє середовище туристичної діяльності. Мікросередовище туристичної організації.

Модуль 2. Особливості управління у туризмі

Тема 5. Функції менеджменту в туризмі

Сутність і взаємний зв'язок функцій менеджменту .Планування в туризмі-аналіз іміджу України. Конкурентоспроможність туристичної індустрії України. Організаційна функція в туризмі. Мотивація в туризмі. Контроль в управлінні туристичною діяльністю.

Тема 6. Методи і принципи менеджменту в туризмі

Принципи менеджменту в туризмі та їх класифікація. Організаційні принципи. Система методів менеджменту та їх взаємозв'язок. Організаційно-адміністративні методи менеджменту. Економічні методи управління. Соціально-психологічні методи управлінського впливу.

Тема 7. Управління сполучними процесами: комунікації та управлінські рішення в туризмі

Комунікаційний процес в управлінні туристичною діяльністю. Управління зовнішніми комунікаціями. Управлінські рішення в туризмі. Сутність процесу прийняття рішень. Моделі і методи прийняття управлінського рішення в туристичній діяльності.

Тема 8. Клієнтоорієнтоване управління в туризмі та ефективність менеджменту

Ефективність та успішність менеджменту туризму. Управління персоналом та процесами праці в туризмі. Топ-менеджер у туризмі. Управління, орієнтоване на клієнта. Управління продажем туристичного продукту.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму : туropolерейтинг : понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту : навч. посібник / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська. – 2-ге вид., переробл. та доповн. – Київ : Альтерпрес, 2008. – 288 с.
2. Барибіна Я. О. Формування навичок цифрової комунікації для фахівців туристичної екосистеми в умовах діджиталізації Ефективна економіка. –2020. –№ 5.
3. Барибіна Я. О. Вплив факторів на конкурентоспроможність ринку туристичних послуг в Україні / Я. О. Барибіна, Є.С. Гайденко // Збірник наукових праць «Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки». – 2020. – № 2. – С. 36-40.
4. Барибіна Я. О. Колаборація як форма спільної діяльності в туризмі: теорія і практика. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. праць. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». – 2018. – Вип. 6 (134). – С. 15-20.
5. Барибіна Я. О. Роль інформаційно-комунікаційної складової в управлінні туристичною дестинацією / Я. О. Барибіна // Економічний аналіз. зб.наук. пр. – 2020. – Том 30. – № 1. – С.15-22.
6. Барибіна Я. О. Якість як визначальна характеристика в управлінні туристичною дестинацією. Журнал «Європейський вектор економічного розвитку». – 2019. – № 1 (26). – С. 7-19.
7. Барибіна Я. О. Менеджмент туристичного бізнесу : метод. рекомендації щодо проходження виробничої практики / Я. О. Барибіна. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 50 с.
8. Білоусов О. М. Менеджмент туристичної галузі : підручник / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, Л. В. Соколова. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 580 с.
9. Бикташева Д. Л. Менеджмент в туризмі : учеб. пособие / Д. Л. Бикташева, Л. П. Гиевая, Т. С. Жданова. – М. : Альфа-М : ИНФРА-М, 2016. – 272 с
10. Воротіна Л. І. Проектний менеджмент у сфері туристичного підприємництва / Л. І. Воротіна // Актуальні Проблеми Економіки. – 2004. – № 5. – С. 54-63.
11. Кабушкин Н. И. Менеджмент туризма : учебник / Н. И. Кабушкин. – 3-е изд., испр. – Минск : Новое знание, 2002. – 409 с.

12. Кіптенко Н. І. Менеджмент туризму: навчальний посібник / Н. І. Кіптенко. – К.: Академвидав, 2012. – 416 с
13. Кіптенко, В. К. Менеджмент туризму : підручник / В. К. Кіптенко. – Київ : Знання, 2010. 502с.
14. Кудла Н. Є. Менеджмент туристичного підприємства: підручник / Н. Є. Кудла. –К. : Знання, 2012. – 343с.
15. Менеджмент і маркетинг туризму : навч. посіб. / Т. М. Афонченкова, О. В. Булюк, Б. П. Масенко [та ін.] ; за заг. ред. О. Є. Лугінін. – Київ : Ліра-К, 2012. – 364 с.
16. Менеджмент туризма : учебник / А. Д. Чудновский, Н. В. Королев, Е. А. Гаврилова, М. А. Жукова, Н. А. Зайцева. – М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. – 576 с.
17. Мескон М. Х., Альберт М., Федури Ф. Основы менеджмента. – М.: Дело, 1992.
18. Панченко Ю. В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму : навч. посібник / Ю. В. Панченко, О. Є. Лугінін, С. В. Фомішин. – Херсон : Олді-плюс, 2013. – 342 с.
19. Плещан Х. В. Тайм-менеджмент. Самоменеджмент в сфері туризму: навчально-методичний комплекс / Х. В. Плещан. – Київ : Ліра-К, 2018. – 140 с.
20. Ризик-менеджмент у туризмі / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, Л. В. Соколова // Менеджмент туристичної галузі : підручник / О. М. Білоусов, О. Є. Лугінін, О. С. Морозова, та ін.. – Херсон : Гельветика, 2017. – С. 202-213.
21. Школа, І. М. Менеджмент туризму : підручник / І. М. Школа, О. П. Корольчук. – Чернівці : Книги - ХХІ, 2011. –464 с.